

Finansiell Statistik
Værdipapir- og betalingsbalancestatistik

Senest revideret:
28-10-2025

Investeringsfondsstatistikken

- 0 Administrative oplysninger om statistikproduktet
- 1 Indhold
- 2 Tid
- 3 Pålidelighed og usikkerhed
- 4 Sammenlignelighed
- 5 Tilgængelighed
- 6 Supplerende dokumentation

0 Administrative oplysninger om statistikproduktet

0.1 Navn

Investeringsfondsstatistikken omfatter følgende:

- Investeringsfondenens ultimobalance
- Investeringsfonden og investorers formue
- Investeringsfondenens investorer
- Investeringsfondenens investeringer
- Investeringsfondenens (UCITS) valutaeksponering og -afdækning

0.2 Emnegruppe

Investeringsfondsstatistik

0.3 Ansvarlig myndighed, kontor, person mv.

Danmarks Nationalbank, Finansiell Statistik, Værdipapir- og betalingsbalancestatistik

- Birthe Merethe Jensen, tlf. +45 33 63 68 21
bmj@nationalbanken.dk
- Christian Brauer Johanssen, tlf. +45 33 63 65 92
cbjo@nationalbanken.dk

- Martin Dencker Raffnsøe, tlf. +45 33 63 68 50
mdr@nationalbanken.dk
- Nicolai Riis Ladefoged, tlf. +45 33 63 65 91
nrl@nationalbanken.dk
- Signe Holst Madsen, tlf. +45 33 63 61 67
shm@nationalbanken.dk

0.4 Formål og historie

Formålet med statistikken er at belyse investeringsfondenenes balance med fokus på deres værdipapirbeholdninger, holdere af investeringsbeviser og valutaeksponering og -afdækning.

Fra og med 2018 opgøres statistikken månedsvis, mens den tidligere har været kvartalsvis. Den hyppigere frekvens har baggrund i en ny forordning fra den Europæiske Centralbank (ECB) om statistik for investeringsfonde.

0.5 Brugere og anvendelsesområder

Statistikken er rettet mod brugere, der har en interesse i udviklingen i de danske investeringsfonde og mere generelt de finansielle markeder i Danmark. Gruppen omfatter primært de to største investorer i investeringsfonde, nemlig husholdninger og forsikring og pension, samt universiteter, Nationalbanken, ministerier, interesseorganisationer m.fl.

0.6 Kilder

Nationalbanken og Finanstilsynet har udarbejdet en fælles indberetning for administrationsselskaber samt afdelinger hørende under danske UCITS'er¹ og danske AIF'er² (herefter samlet refereret til som investeringsfonde), se figur 1. Indberetningen dækker både Nationalbankens og Finanstilsynets krav, med henblik på at minimere samfundets samlede byrde forbundet med indsamling af oplysninger fra investeringsfondene. Formålet med indsamlingen er henholdsvis Nationalbankens statistikproduktion, herunder Den Europæiske Centralbanks, ECB's, forordning, og Finanstilsynets tilsyn på området, herunder deres statistikforpligtelser.

Indsamling af oplysninger til investeringsfondsstatistikken baseres på følgende hovedkilder:

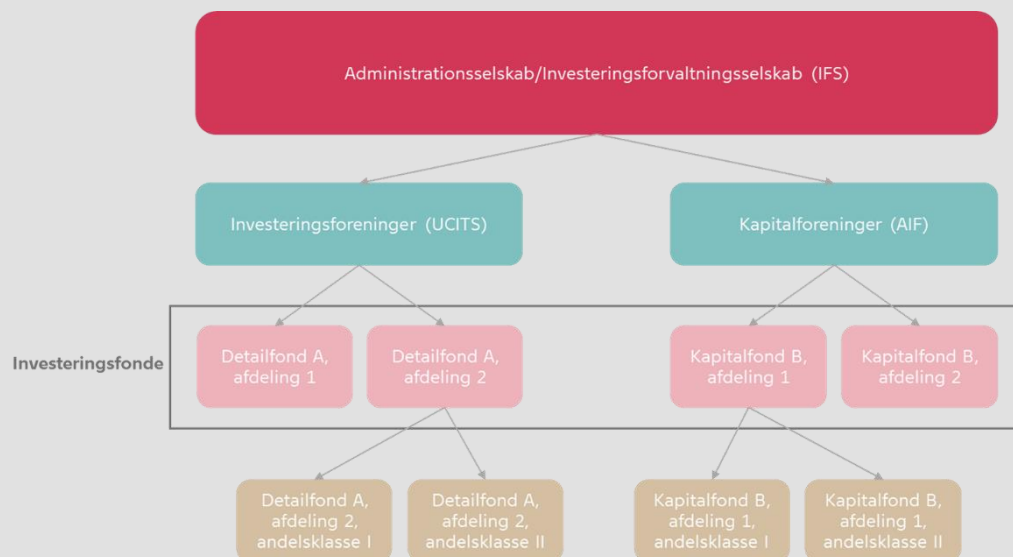
¹ Undertakings for Collective Investments in Transferable Securities. I Danmark er danske UCITS en samlet betegnelse for investeringsforeninger, værdipapirfonde og SIKAV'er (selskaber for investering med kapital, der er variabel).

² Alternative investeringsfonde (herunder kapitalforeninger), der forvaltes af en forvalter med tilladelse i henhold til lov om forvaltere af alternative investeringsfonde m.v.

- Indberetninger fra danske investeringsfonde
- Værdipapirstatistik, jf. statistikens kilder og metoder

Figur 1

Organisationsstruktur i investeringsfundsstatistikken

Anm.: Investeringsforeninger (UCITS) og kapitalforeninger (AIF) er organiseret med en eller flere underliggende afdelinger, hhv. detailfonde og kapitalfonde, som i investeringsfondstatistikken i helhed benævnes investeringsfonde. Investeringsfonde kan have en eller flere underliggende andelsklasser.

Statistikken er baseret på månedlige indberetninger fra danske investeringsfonde gennem deres administrationsselskab/investeringsforvaltningsselskab (IFS). Informationer fra den Europæiske Centralbanks Securities Database (CSDB) anvendes til at berige statistikken med oplysninger om udenlandske værdipapirer i investeringsfondenes beholdninger.

0.7 Indsamlingshjemmel

Nationalbanken indsamler oplysningerne i medfør af [Nationalbanklovens](#) §14 a indsat ved lov nr. 579 af 1. juni 2010 (og ændret ved lov nr. 1163 af 8. juni 2021), ifølge hvilken Nationalbanken indsamler, bearbejder og offentliggør statistiske oplysninger inden for dens kompetenceområde. De indsamlede oplysninger kan anvendes til andet end statistikudarbejdelse. Det gælder særligt i forbindelse med overvågningen af den finansielle stabilitet og ved tilrettelæggelsen af penge- og valutapolitikken, samt i relation til Nationalbankens deltagelse i det europæiske samarbejde på det finansielle område.

0.8 Respondentbyrde

Respondentbyrden er pålagt investeringsfondene. De kan vælge at lade en tredjepart, fx et investeringsforvaltningsselskab, foretage indberetning på vegne af fonden. Alle indberetter stamdata samt fuld balancespecifikation, herunder oplysninger om investeringer, udstedelser og medlemmernes formue på månedsbasis. Den månedlige indberetning indeholder desuden data om fondenes valutaeksponering og -afdækning.

0.9 EU-regulering

Den Europæiske Centralbanks (ECB's) forordning af 18. oktober 2013 om statistik vedrørende investeringsfondes aktiver og passiver (ECB/2013/38).

1 Indhold

1.1 Indholdsbeskrivelse

Statistikken indeholder månedlige afkast, transaktions- og beholdningstal for danske investeringsfonde, samt UCITS-fondenes valutaeksponering og -afdækning. Statistikken indeholder desuden en oversigt over, hvilke sektorer der holder investeringsbeviserne, og hvilke sektorer investeringsfondene investerer i.

1.2 Statistiske begreber

Statistikken opdeles på henholdsvis aktie-, obligations-, blandede fonde, hedge- ejendoms-, private equity fonde og andre fonde. Indtil 2018 var fondene kun udspecificeret på aktie-, obligations- og blandede fonde. De øvrige fondstyper var derfor indeholdt i de tre afdelingstyper.

Klassificeringen tager udgangspunkt i European Fund and Asset Management Associations, EFAMA's, retningslinjer – dog med tilpasninger for at tage højde for Nationalbankens behov.

Landefordelingen af investeringsfondenes værdipapirbeholdninger foretages på grundlag af udstedernes residens. Tilsvarende landeforddeles ejerskabet til investeringsfondenes formue efter medlemmernes residens. Ved residens forstås en enheds geografiske tilhørsforhold baseret på enhedens økonomiske interessetyngdepunkt – dvs. i hvilket land enheden udøver sin væsentligste økonomiske aktivitet i en længere periode (over et år). Landefordeling, herunder opdeling på ind- og udland, følger definitionen af ind- og udland i betalingsbalancen (foretages efter samme residensbegreb). En fortegnelse over ISO-lande- og møntkoder kan ses [her](#). Personer og virksomheder hjemmehørende i Grønland og på Færøerne regnes som udlændinge.

Sektorfordelingen i statistikken følger retningslinjerne i ESA2010 (Det Europæiske Nationalregnskabssystem). I statistikken opdeles på følgende hovedsektorer:

- *MFI'er*: Penge- og realkreditinstitutter, andre kreditinstitutter, pengemarkedsforeninger og Nationalbanken.
- *Andre finansielle formidlere*: Investeringsforeninger, investeringselskaber, fondsmæglere, som handler for egen regning, finansielle leasingelskaber mfl.
- *Finansielle hjælpeenheder*: Nasdaq OMX Copenhagen, VP Securities, børsmæglerselskaber, som handler for andres regning og lignende.
- *Forsikringsselskaber og pensionskasser*, herunder ATP.
- *Ikke-finansielle selskaber*: Selskaber med hovedaktiviteten inden for ikke-finansielle brancher og lignende.
- *Offentlig forvaltning og service*: Stat, kommuner, sociale kasser og fonde.
- *Husholdninger mv.*: Almindelige husstande, enkeltmandsvirksomheder og nonprofit-institutioner rettet mod husholdninger (foreninger, fagforeninger og velgørende fonde).

Investeringsfondenes balancer opdeles i følgende hovedposter:

- *Indskud mv.*: Indskud i pengeinstitutter mv. og kontantbeholdninger. Posten er også modpost til penge betalt for midlertidigt modtagne værdipapirer købt af fonde til en given kurs med en forpligtelse til at tilbagesælge samme (eller tilsvarende) værdipapirer til en forud fastsat kurs på en nærmere angivet fremtidig dato.
- *Obligationer mv.*: Obligationer, indskudsbeviser (*certificates of deposit*), beviser for efterstillede tilgodehavender, pengemarkedspapirer, virksomhedscertifikater (*commercial papers*), pantebreve og lignende instrumenter, der handles på de finansielle markeder.
- *Aktier og andre kapitalandele*: Aktier, anpartsbeviser og andre ejerandele. Beholdninger af andele udstedt af investeringsfonde og visse typer af investeringsselskaber posteres dog under andele i investeringsfonde.

- *Andele i investeringsfonde:* Beholdninger af investeringsbeviser og andre former for andele udstedt af investeringsfonde/selskaber, hvis eneste formål er at investere de indkomne midler på penge-markedet, kapitalmarkedet eller ejendomsmarkedet. Posten inkluderer andele i såvel kontoførende som bevisudstedende investeringsfonde samt andele i investeringsselskaber, som udelukkende beskæftiger sig med kollektive investeringer i omsættelige værdipapirer.
- *Finansielle derivater:* Markedsværdien på fondenes finansielle derivater (terminsforretninger, futures, optioner, swaps, FRA'er og lignende). Balanceposten opgøres brutto. Det betyder, at derivater med en positiv markedsværdi på balancedagen føres under aktivsiden, mens derivater med en negativ markedsværdi føres under passivsiden.
- *Øvrige aktiver:* Aktiver, der ikke falder ind under de øvrige aktivposter, fx anlægsaktiver, tilgodehavende renter og udbytter, periodeafgrænsningsposter (fx uafviklede salg af værdipapirer) og øvrige tilgodehavender, der ikke kan henføres til fonds hovedaktivitet. Er de samlede aktiver mindre end de samlede passiver, vil posten desuden omfatte en opskrivning, så summen af aktiverne bliver lig summen af passiverne.
- *Lån:* Lån ydet til den rapporterende fond, hvor der ikke ligger dokumenter til grund, eller som er repræsenteret ved et enkelt dokument (også selv om det er blevet omsætteligt). Herunder gæld, som fondene måtte have til andre, fx skyldigt administrations- eller rådgiverhonorar. Posten er også modposten til penge modtaget for værdipapirer, som fonden midlertidigt har overdraget til en given kurs med en forpligtelse til at tilbagekøbe samme (eller tilsvarende) værdipapirer til en fastsat kurs på en nærmere angivet fremtidig dato.
- *Investorernes formue:* Investeringsbeviser udstedt af bevisudstedende investeringsfonde og andele i kontoførende investeringsfonde. Posten kan sidestilles med den formue, som fondene forvalter for medlemmerne.
- *Finansielle derivater:* Markedsværdien på fondenes finansielle derivater (terminsforretninger, futures, optioner, swaps, FRA'er og lignende). Balanceposten opgøres brutto. Det betyder, at derivater med en positiv markedsværdi på balancedagen føres under

aktivsiden, mens derivater med en negativ markedsværdi føres under passivsiden.

- *Øvrige passiver:* Passiver, der ikke falder ind under de øvrige passivposter, fx skyldig udlodning til medlemmer, skyldig selskabsskat, periodeafgrænsningsposter (fx uafviklede køb af værdipapirer) og eventuel gæld, der ikke kan henføres til fondenes hovedaktivitet.

Balanceposter opgøres normalt til aktuelle markedspriser på sidste bankdag i perioden. Hvor markedspriser ikke objektivt kan fastsættes, fx i forbindelse med unoterede aktiver og passiver, anvendes bedst mulige skøn for markedsværdien. Balanceposter indregnes på handelsdagen.

Obligationer mv. opgøres fra 2018 til clean prices, dvs. ekskl. vedhængende rente.

Andele udstedt af investerings- og specialfonde opgøres til deres indre værdi.

Balanceposter i fremmed valuta omregnes til danske kroner med Nationalbankens noterede valutakurser på periodens sidste bankdag. For valutaer, hvor Nationalbanken ikke noterer en kurs, anvendes en alternativ pålidelig kilde.

Transaktioner, dvs. køb og salg af værdipapirer, opgøres ligeledes til markedsværdi. Transaktionerne opgøres netto, dvs. nettokøb på aktivsiden og nettosalg på passivsiden. Transaktioner registreres på handelsdagen. Udtrækninger eller afdrag på fx obligationer opfattes også som transaktioner.

Opgørelsen omfatter ikke gebyrer, provisioner, kommissioner og lignende betalinger for tjenester ydet i forbindelse med transaktionen. For værdipapirer ekskl. aktier opgøres transaktionerne indtil 2010 ekskl. handelsrente/vedhængende rente. I perioden 2010 – 2018 opgøres værdipapirer ekskl. aktier inkl. vedhængende rente. Endelig opgøres værdipapirer ekskl. aktier ekskl. vedhængende rente fra 2018 og frem.

Ved opgørelse af nye aktier registreres til emissionskurs/markedsværdi. Det indebærer, at erhvervelsen af fondsaktier, hvor emissionskursen/markedsværdien er lig 0, ikke medtages som en transaktion.

Valutaeksponering og -afdækning bliver indberettet af investeringsfondene. Investeringsfondenes valutaeksponering kan opdeles på *uafdækket*

og *afdækket valutaeksponering*. I statistikken specificeres UCITS-afdelinger fordelt på *aktie-, obligations- og blandede afdelinger*.

Valutaeksponering og afdækning for afdelinger hørende under kapitalforeninger (AIF) tillægges forsikrings- eller pensionsselskaber i det omfang de er ejet af disse selskaber og offentliggøres under forsikrings- og pensionsstatistikken.

- Valutaeksponeringen er den samlede position i en given valuta.
- Den afdækkede valutaeksponering består af summen af hovedstole for valutaderivater, dvs. derivater hvor det underliggende aktiv er valuta. De primære instrumenter, der anvendes til valutaafdækning, er valutaterminsforretninger eller valutaswaps.
- Den uafdækkede eksponering (nettoeksponeringen) fra investeringsfondenes balance indberettes direkte til Nationalbanken. Yderligere uafdækket eksponering kan forekomme, hvis en investeringsfond afdækker mellem to fremmede valutaer.
- Den samlede eksponering opgøres som summen af afdækket og uafdækket eksponering, hvor førstnævnte er defineret i ovenstående afsnit.

Investeringsfonde er, som institutionelle investorer, væsentlige aktører i forbindelse med køb og salg af danske kroner. Nationalbanken anvender bl.a. data til at kortlægge aktører bag køb og salg af kroner som led i bevågenhed omkring fastkurspolitikken.

Alle beløb i valuta omregnes til danske kroner med den valutakurs, der var gældende på indberetningsmånedens sidste handelsdag.

2 Tid

2.1 Referencetid

Statistikken opgøres på månedsbasis.

2.2 Udgivelsestid

Statistikken offentliggøres den 21. bankdag efter referenceperiodens afslutning. Der offentliggøres en statistiknyhed på ad hoc basis, mens data opdateres månedligt.

2.3 Punktlighed

Statistikken publiceres normalt uden forsinkelse i forhold til det annoncerede tidspunkt.

2.4 Hyppighed

Statistikken offentliggøres hver måned.

3 Pålidelighed og usikkerhed

3.1 Samlet pålidelighed

Statistikken har en 100 pct. dækningsgrad, hvorfor pålideligheden primært er relateret til kvaliteten af de enkelte indberetninger og værdipapiroplysningerne i Nationalbankens værdipapirdatabase. Den samlede pålidelighed vurderes derfor at være god.

3.2 Usikkerhedskilder

I og med, at statistikens dækningsgrad er 100 pct., kan potentielle usikkerhedskilder reduceres til at omfatte investeringsfondenes indberetninger og Nationalbankens værdipapirdatabase. Usikkerheden forbundet med indberetningerne relaterer sig umiddelbart til forkert opfattelse af definitioner og fejlagtige oplysninger. Da der sjældent sker udskiftning blandt indberetterne, vurderes det, at sandsynligheden for fejlopfattelse af definitioner ikke er væsentlig. Sandsynligheden for, at der indberettes fejlagtige oplysninger, er naturligvis altid til stede, dog er der også en høj sandsynlighed for, at sådanne fejl opdages i de interne kontroller.

3.3 Tal for usikkerhed

Der foreligger ingen usikkerhedsberegninger.

4 Sammenlignelighed

4.1 Sammenlignelighed over tid

Fra 2018 indeholder statistikken fuld balancespecifikation.

Statistikken var i perioden 1. kvartal 1999 - 3. kvartal 2000 kun baseret på indberetninger fra 90 pct. af fondene (målt på formuen). De resterende 10 pct. var estimeret på baggrund af supplerende oplysninger fra bl.a. Finans Danmark (FIDA) og VP. Fra og med 4. kvartal 2000 indberettede alle fondene, og der kom desuden flere oplysninger om deres beholdning af værdipapirer og ejerne af investeringsbeviserne. Fra 2010 indeholder statistikken flere detaljerede oplysninger om fordelingen af medlemmernes formue, fondenes porteføljer og investeringskarakteristika.

4.2 Sammenlignelighed med anden statistik

FIDA's markedsstatistik er tilnærmelsesvis sammenlignelig med to forbehold: at populationerne ikke er 100 pct. identiske, og at anvendelsen af Nationalbankens værdipapirdatabase, hvor opgørelsestidspunktet er tidspunkt for valør, medfører, at statistikken kan afvige fra FIDA's offentliggjorte data.

4.3 Forhold mellem foreløbige og endelige tal

Statistikken revideres normalt 2 referenceperioder tilbage, når den inde-værende måned offentliggøres, se i øvrigt [Nationalbankens revisionspoli-tik for finansiel statistik](#) med tilhørende [revisionscyklus](#).

5 Tilgængelighed

5.1 Distributionskanaler

Offentliggøres månedligt på:

www.nationalbanken.dk

<http://nationalbanken.statistikbank.dk>

www.statistikbanken.dk

5.2 Grundmateriale: Lagring og anvendelsesmuligheder

Datamateriale modtages primært elektronisk og lagres for videre bear-bejdning.

5.3 Dokumentation

Se Finansiel Statistik.

5.4 Øvrige oplysninger

Der foreligger ikke øvrige oplysninger.

6 Supplerende dokumentation

Ingen.